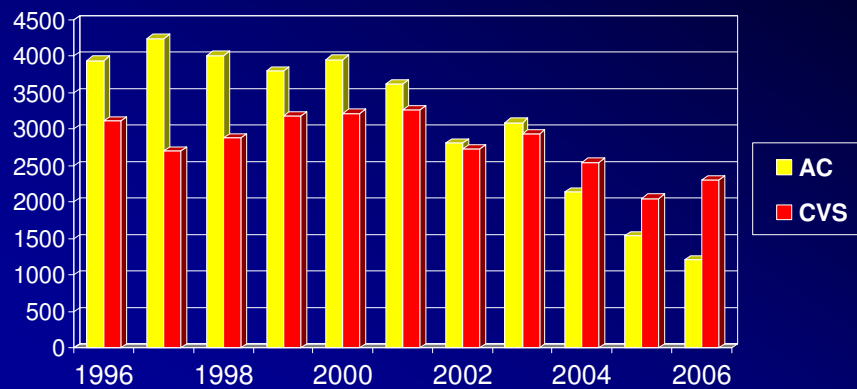

Fostervandsprøve og moderkageprøve

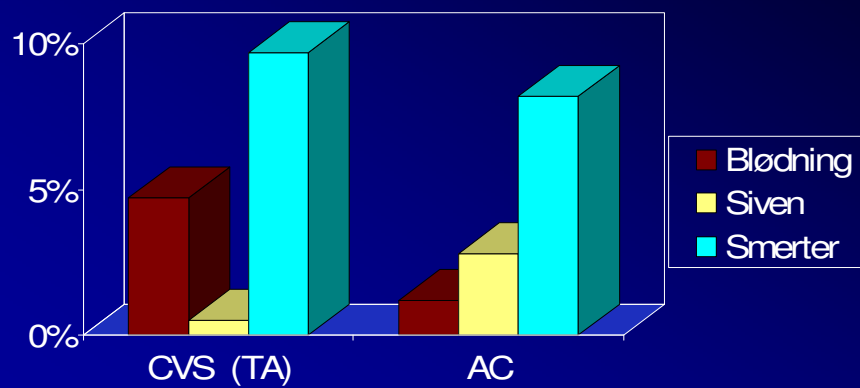

U-kursus i føtalmedicin 2009

Invasive undersøgelser 1996 - 2006

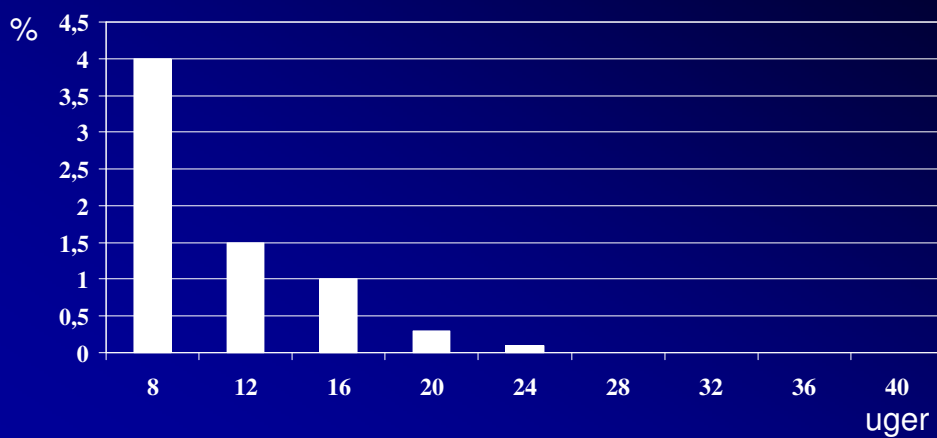

Tidlige komplikationer efter CVS og AC

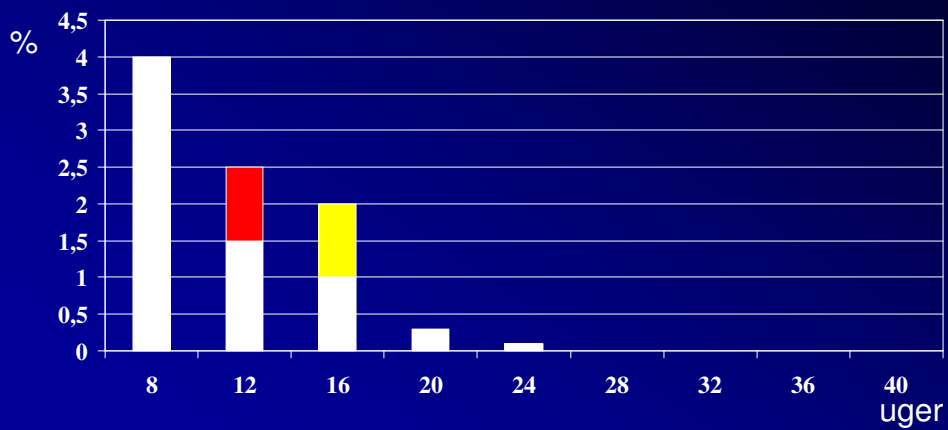

Smidt-Jensen 1992

Den spontane abortrate

Den spontane abortrate + procedure-relateret abortrate

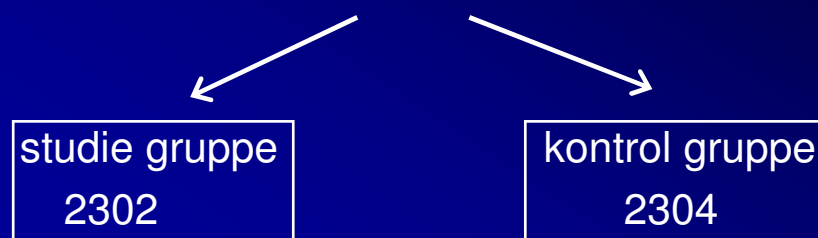

Vurdering af risiko ved AC og CVS

AC	0
AC	Tidlig AC
AC	CVS
Tidlig AC	CVS
Filter AC	CVS
TA-CVS	TC-CVS

Randomiseret undersøgelse af AC versus US

- Kvinder 25 – 34 år
- Ingen risiko faktor for spontan abort
- Ingen risiko for genetisk sygdom

Tabor et al 1986

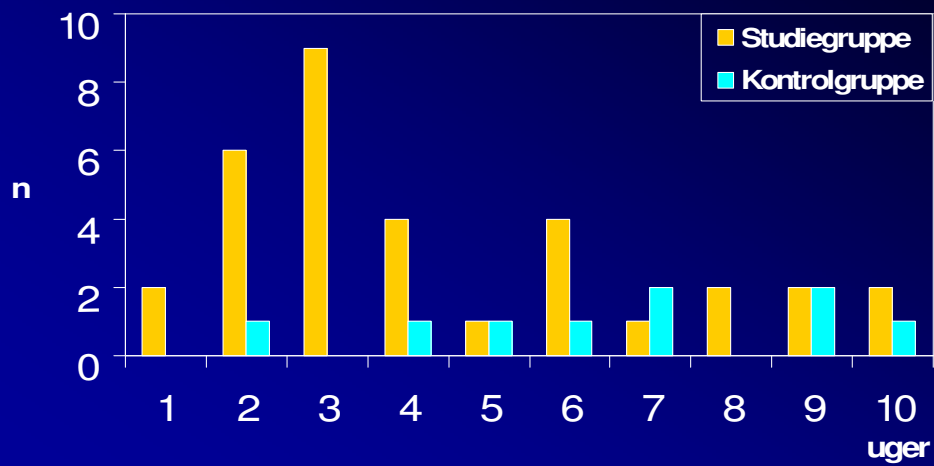
RKU af AC (uge 16)

Studie gruppe (AC)   Kontrolgruppe (UL)

N	ab.rate (%)	N	ab.rate (%)
2302	1,7	2304	0,7

Abort rate 1,0 % (95 % CI: 0,3 – 1,5%)

Timing af spontane aborter

Abort

Hyppighed: 1,0 % (95 % CI: 0,3 -1,5)

Risiko faktorer:

Perforation af placenta	RR 2,6
Misfarvet fostervand	RR 9,9
Forhøjet se-AFP	RR 8,3

Neonatal morbiditet

	studiegruppe	kontrolgruppe
n	2239	2268
FV < 1500 g	21 *	9
Hofte luxation	21	19
Talipes	18	27
RDS	25 *	12
Lungebetændelse	15 *	6

* $p < 0,05$

Tabor 1986

Langtids follow-up efter AC

Register studie: follow-up 7-18 år

1294 AC   3704 kontroller

Ingen øgning i morbiditet

Baird et al 1994

Randomiserede undersøgelser af tidlig fostervandsprøve

	versus	n	abortrisiko
Nicolaides 1994	CVS	555	5,8 – 1,8 = 4,0 % *
Sundberg 1997	CVS	1121	3,6 – 2,3 = 1,3 %
CEMAT 1998	AC	2183	2,5 – 0,8 = 1,7 % *

* $p < 0,05$

Neonatal morbiditet: tidlig AC

	versus	n	talipes
Nicolaides 1994	EAC - CVS	555	1,7 – 0,5 = 1,2 %
Sundberg 1997	EFAC - CVS	1121	1,7 – 0,0 = 1,7% *
CEMAT 1998	EAC - AC	2183	1,3 – 0,1 = 1,2 % *

* $p < 0,05$

Siven af fostervand aftager med gestationsalderen

	Uge	Siven	Talipes
Tabor 1986	16	1.7%	0.8%
Smidt-Jensen 1992	15	2.8%	0.5%
CEMAT 1998	15	2.4%	0.2%
EATA 2004	14	"9.7%"	0.9%
CEMAT 1998	12	4.6%	1.3%
Sundberg 1997	12	4.4%	1.7%

Siven af fostervand øger risikoen for talipes

24,000 AC versus 48,000 uden invasiv undersøgelse

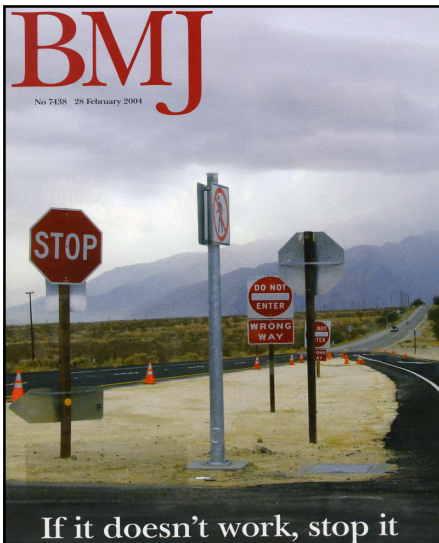
AC øgede signifikant risikoen for:

Talipes

RDS ved fødslen

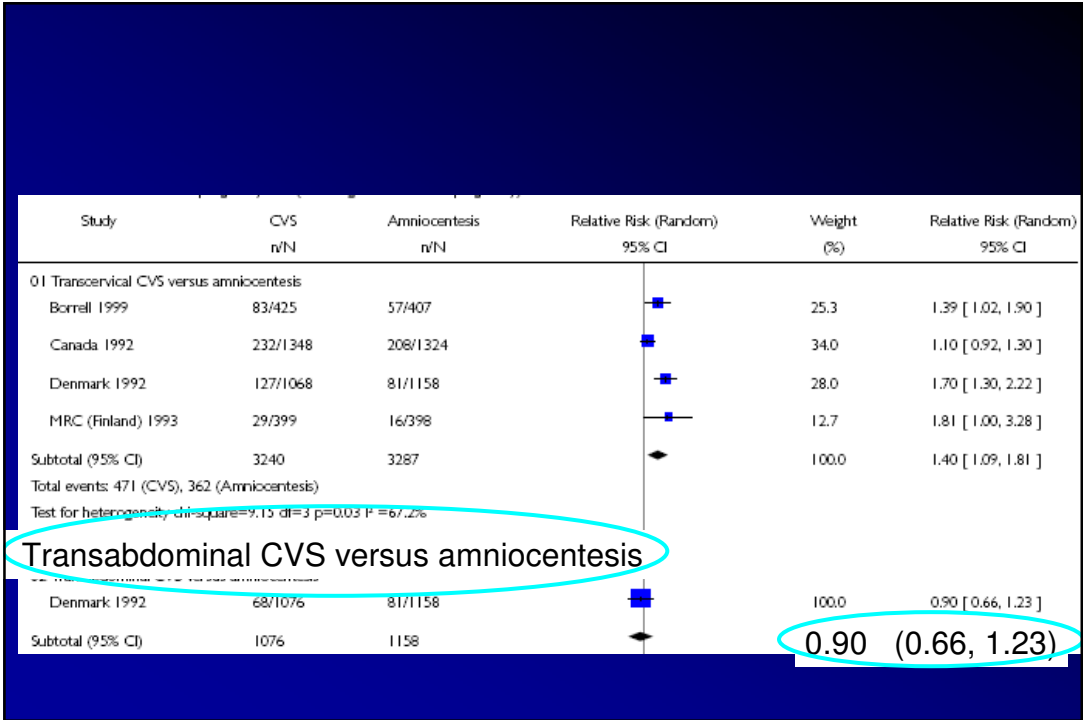
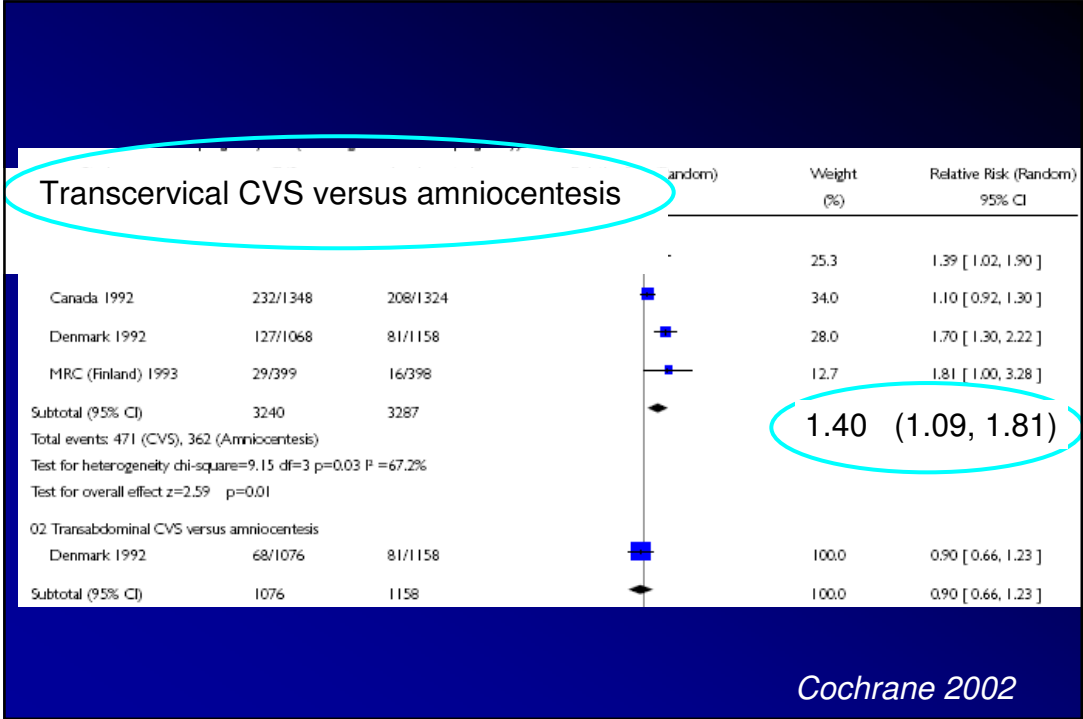
Cederholm et al 2005

Ingen tidlig amniocentesis

Randomiserede undersøgelser af CVS vs. AC

	<u>St.gr.</u>	<u>CVS metode</u>	<u>Ab.rate</u>
Canada	1363	TC	1,6 %
Europa	1164	TC	0,5 %
Danmark	1010	TC	4,5 %
Danmark	1027	TA	- 0,1 %

LRD: Timing af CVS

Gestation (uge)	# CVS	#LRD	Rate per 10.000
8	3415	4	11,7
9	18442	9	4,9
10	39082	15	3,8
11	32528	11	3,4
≥ 12	13170	3	2,3
Total	106.637	42	4,0

CVS og ekstremitetsmisdannelser

RR over 10 ved CVS < 9 uger

Sammenhæng med gestationsalder

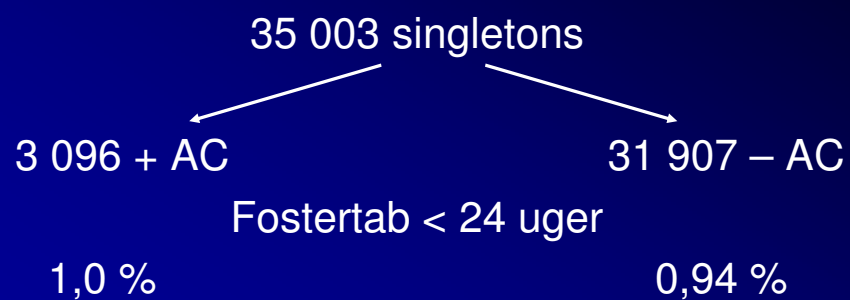
Sammenhæng med sværhedsgrad

Risici ved AC og CVS

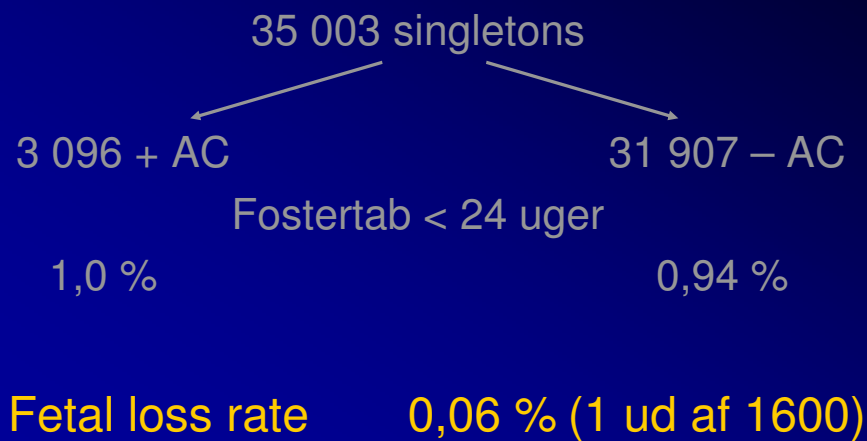
- Abortrisiko ca. 1% ved begge us.
- Baggrunds-abortrisikoen forskellig

CVS	2 - 3 %
AC	< 1 %

Contemporary procedure-related loss rate – FASTER trial

Contemporary procedure-related loss rate – FASTER trial 2006

Aborthyppighed efter AC

	+ AC	- AC	Forskel (95% CI)
Screen-positive	1,06	3,76	2,70 -3,78 til -1,71
> 35 år	1,06	1,92	-0,86 -1,41 til -0,21

Eddleman et al 2006

Systematisk review

- Artikler fra 1995 – 2006
- > 100 gravide
- AC efter 14 uger eller CVS 10 – 14 uger
- 29 artikler om AC
- 16 artikler om CVS

Mujezinovic & Alfirevic 2007

Komplikationer efter AC og CVS

	AC % (95% CI)	CVS % (95% CI)
Fostertab < 14 dage	0,6 % (0,5-0,7)	0,7 % (0,3-1,4)
Fostertab < 24 uger	0,9 % (0,6-1,3)	1,3 % (1,0-1,7)
Fostertab totalt	1,9 % (1,4-2,5)	2,0 % (1,4-2,6)

Registerundersøgelse

Dansk Cytogenetisk Central Register

Rigshospitalet JULIANE MARIE CENTRET - Klinisk Genetisk Afdeling

- Prænatal Vejledning - Afsnit 4031 - Telefon 35 45 42 07 - Fax 35 45 45 36
- Kromosomlaboratoriet - Afsnit 4052 - Telefon 35 45 40 51 - Fax 35 45 42 57

Blegdamsvej 9, 2100 København Ø

HENVISNINGSEDEL TIL PRÆNATAL VEJLEDNING/PRÆNATAL DIAGNOSTIK

Prægeplade (Kan evt. udfyldes af patienten)

CPR-nr. Navn _____
Gade/Nummer/Sæl _____
Postnr./By _____
Erhverv _____
Tlf.nr. privat _____ Tlf.nr. arbejde _____
Egen læge (navn + adr.) _____

Hvor skal fødslen finde sted? _____

Ønskes fosterets køn oplyst? Ja Nej

Sidste menstruation 1. dag [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Antal tidl. graviditeter [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] Antal levendefødte børn [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Antal spontane aborter [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] Antal dødfødsler [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Udfyldes af henvisende instans

Henvissingsårsag (herunder udførlige oplysninger om familiemedlemmer (navn + CPR-nr.) med genetisk betingede sygdomme (gerne bilagt)):

Henvissning til: Prænatal vejledning
Chorion villus biopsi Amniocentese Fosterblodprøve

Er der givet prænatal vejledning?: Ja Nej

Er der givet orientering om Kromosom-PCR? Ja Nej

Henvissende instans _____
Svar sendes til _____

Udfyldes af ultralydlaboratoriet på: RH FAC HH Færøerne Andre

Provedato [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] Ultralydsuge (fulde uger) [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Udtaget: Amnionvæske _____ ml Chorion villi _____ mg Blod _____ ml

Nakkelfold (NF) målt til _____ risiko beregnet til _____

Abnormiteter påvist ved ultralydsscanning _____

HVD KOP: Ti Kromosomlab. BILÅ KOP: Ti DCCR GUL KOP: Ti SSI RDD KOP: Ti Genetisk Rådgivning, RH 3787-14355 (01.04)

H:S Rigshospitalet JULIANE MARIE CENTRET - Klinisk Genetisk Afdeling

- Prænatal Vejledning - Afsnit 4031 - Telefon 35 45 42 07 - Fax 35 45 45 36
  - Kromosomlaboratoriet - Afsnit 4052 - Telefon 35 45 40 51 - Fax 35 45 42 57
- Blegdamsvej 9, 2100 København Ø

HENVISNINGSSEDDEL TIL PRÆNATAL VEJLEDNING/PRÆNATAL DIAGNOSTIK

Prøveplade (Kan evt. udfyldes af patienten)

CPR-nr. Navn

Gade/Nummer/Postnr.

Postnr./By

Erhverv _____

Tlf.nr. privat _____

Tlf.nr. arbejde _____

Egen læge (navn + adr.) _____

Hvor skal fødslen finde sted? _____

Ønskes fosterets køn oplyst? Ja Nej

Sidste menstruation 1. dag

Antal tidl. graviditeter

Antal levendefødte børn

Antal spontane aborter

Antal dødfødsler

Udfyldes af henvisende instans

Henvisningsårsag (herunder udførlige oplysninger om familiemedlemmer (navn + CPR-nr.) med genetisk betingede sygdomme (gerne bilag):

Henvisning til: Prænatal vejledning

Chorion villus biopsi

Amniocentese

Fosterblodprøve

Er der givet prænatal vejledning?: Ja Nej

Er der givet orientering om Kromosom-PCR? Ja Nej

Henvisende instans _____

Svar sendes til _____

Udfyldes af ultralydlaboratoriet på: RH FAC HH Færøerne Andre

Prøvedato

Ultralydsuge (fulde uger)

Udtaget: Amnionvæske _____ ml Chorion villi _____ mg Blod _____ ml

Nakkefold (NF) målt til _____ risiko beregnet til _____

Abnormiteter påvist ved ultralydsscanning _____

HVID KOPI: Til Kromosomlab. BLÅ KOPI: Til DCCR GUL KOPI: Til SSI RØD KOPI: Til Genetisk Rådgivning, RH 3787-14355 (01.04)

Dansk register studie

1996 – 2006

DCCR : 32.852 graviditeter + AC
31.355 graviditeter + CVS

Landspatientregisteret

CPR + dato + gestationsalder

Outcome 0 – 30 uger efter AC

0 – 34 uger efter CVS

Landspatientregisteret

CPR + dato + gestationsalder

Outcome: fostertab

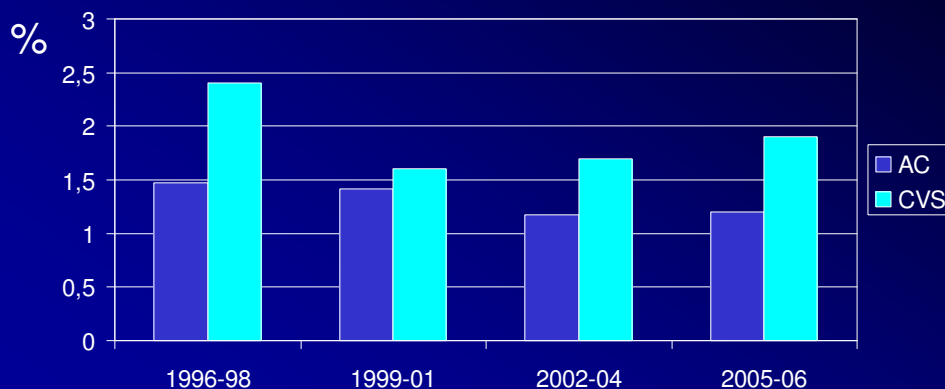
- spontan abort

- dødfødsel

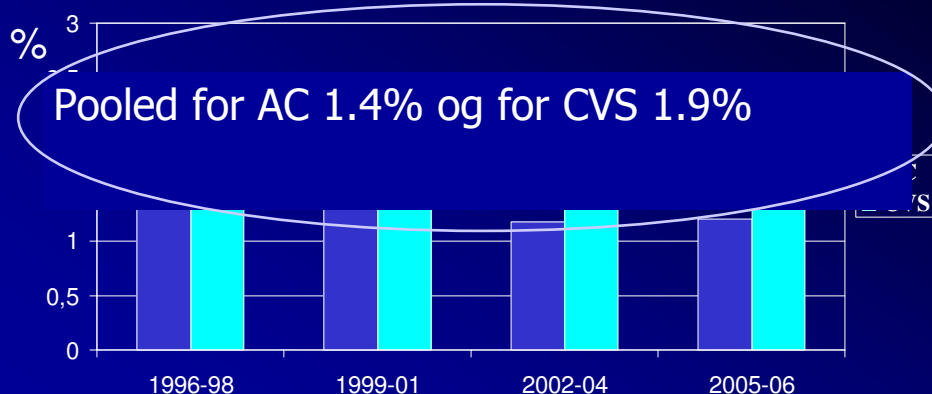
provokeret abort

levende fødsel

Fostertab efter AC eller CVS

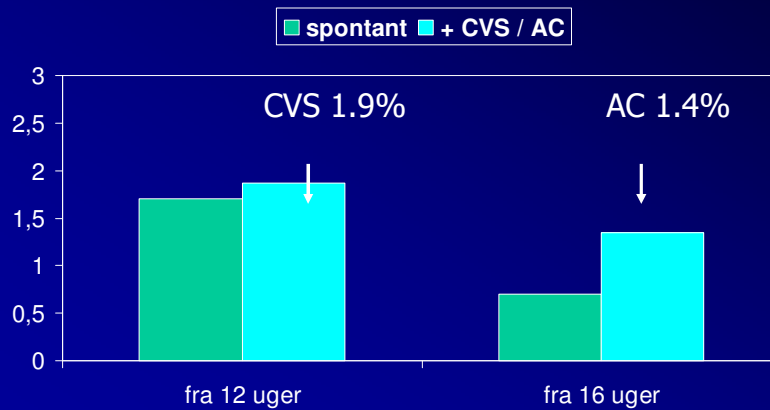
Fostertab efter AC eller CVS

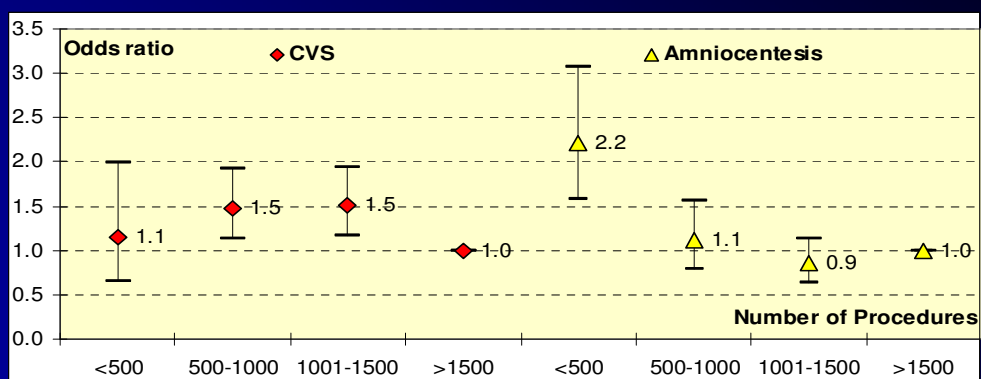
Spontan abort rate - uden invasiv procedure

	n	UL (uger)	Spontan abort < (uger)	Abort rate (%)
Wilson 1986	918	12	20	2,3
Gilmore 1985	806	12	28	2,1
Liu 1987	1068	12	28	1,5
Tabor 1986	2304	16	28	0,7

Fostertab efter AC eller CVS sammenlignet med spontant tab

Fostertab og antal procedurer

Teknik

- UL-vejledt
- Erfaren operatør
- Nåletykkelse 0,9 mm
- 2 punkturer max.
- Undgå placenta ?

Teknik

Antal indstik

≥ 2 øger aborthyppigheden

Operatørens erfaring

Nedsætter mislykkede forsøg

Nedsætter aborthyppigheden

Nedsætter raten af FMB

Operatørens erfaring

	AC / år	CVS / år
Uddannelsesniveau:	100	250
Ekspertniveau:	200	400

Sundhedsstyrelsen 1994

Sundhedsstyrelsens nye 'regler'

- Mindst 100 ekspertprocedurer per afdeling og mindst 3 eksperter
- Vil begrænse antallet af afdelinger
- Én afdeling per region???

Tvillinger

Spontan abort rate øget

Sikkerhed ved sampling

Risiko for discordante tvillinger

Behandlingsmuligheder

Abort rate hos tvillinger

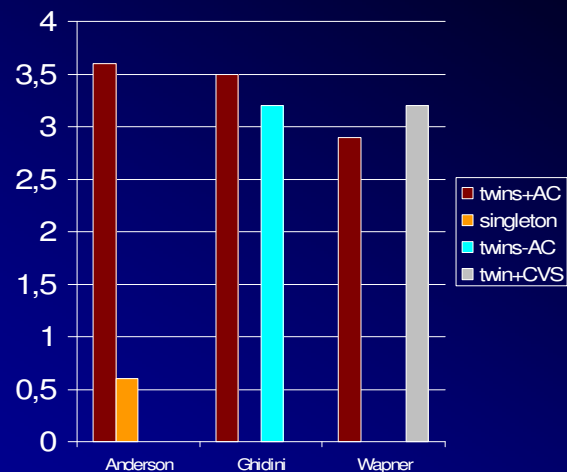
Spontan abort rate > 15 uger:

- singletons 0,7 %
- DC tvillinger 2,5 %
- MC tvillinger 12,7%

Abort rate hos tvillinger

Spontan abort rate > 15 uger:

- singletons 0,7 %
- DC tvillinger 2,5 %
- MC tvillinger 12,7%

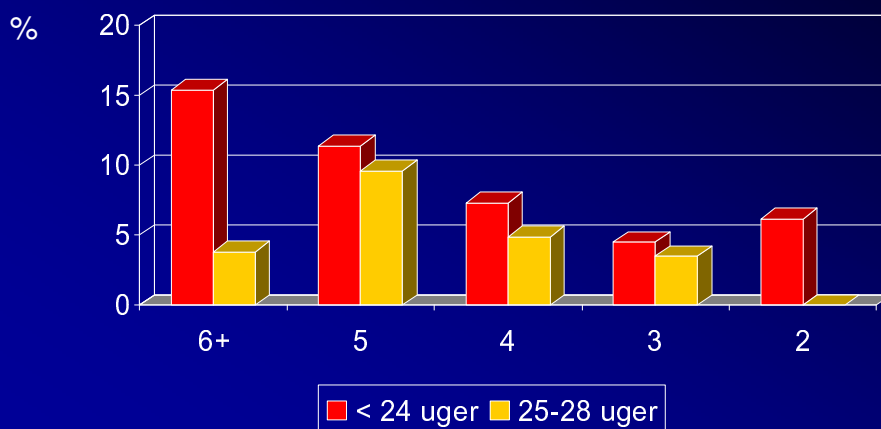
Prænatal vejledning og teknik ved tvillinger

- Genetisk rådgivning
  - risiko for discordans: MZ samme karyotype
  - DZ øget risiko for 1 DS
  - selektivt føticideum
- Teknik
  - antal indstik
  - indsprøjtning af kontrast

Fosterreduktion

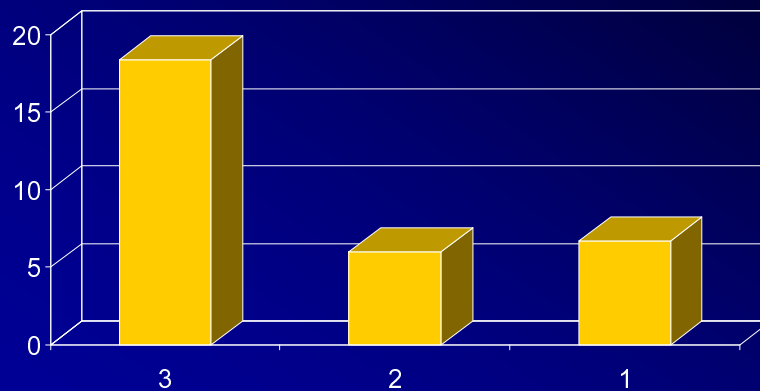
- Forskel fra selektivt føticideum ?
- Lovmæssigt grundlag
- Hvordan ?
- Hvornår ?

Sene aborter og meget præterme fødsler i forhold til antal fostre ved start

Evans et al 2005

Sene aborter og meget præterm fødsler i forhold til antal fostre ved slut

Evans et al 2005

Infektioner i graviditeten

www.medscinet.se/infpregn

[Antibiotika under graviditet](#)
[Bakteriell vaginos](#)
[Borrelia infektion](#)
[Candida](#)
[Cytomegalovirus \(CMV\)](#)
[Enterovirus](#)
[GBV-C virus](#)
[Gonorré](#)
[Grupp A Streptokocker \(GAS\)](#)
[Grupp B Streptokocker \(GBS\)](#)
[Hepatit A](#)
[Hepatit B](#)
[Hepatit C](#)
[Hepatit D](#)
[Hepatit E](#)
[Herpes simplex](#)
[HIV](#)
[HPV-infektion \(Humant Papillom Virus\)](#)
[Infektionsscreening av gravida kvinnor](#)

[Influensa och den nya influensan A\(N1H1\)v.](#)
[Klamydia](#)
[Listeria](#)
[Lues \(Syfilis\)](#)
[Malaria](#)
[Mässling \(Morbilli\)](#)
[Parasiter](#)
[Parvovirus B19](#)
[Pertussis \(Kikhosta\)](#)
[Rubella \(Röda Hund\)](#)
[Salmonella](#)
[TBE \(Tick borne encephalitis\)](#)
[Toxoplasma-infektion](#)
[Tuberkulos \(TBC\)](#)
[Vaccinationer](#)
[Varicella Zoster \(Vattkoppor\)](#)

Parvovirus

- [Innehållsförteckning](#)
  - [Agens](#)
  - [Smittsamhet och spridning i samhället](#)
  - [Klinisk bild](#)
  - [Infektion hos den gravida kvinnan](#)
  - [Infektion hos fostret och det nyfödda barnet](#)
  - [Överföringsrisk](#)
  - [Laboratoriemetoder](#)
  - [Diagnos av moderns infektion](#)
  - [Diagnos av fostrets/barnets infektion](#)
  - [Profylax](#)
  - [Terapi](#)
  - [Svenska erfarenheter](#)
  - [Handläggning](#)
  - [Referenser](#)
  - [Gå till Frågor och Svar](#)
  - [Fallrapport](#)
- 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.
  - 5.
  - 6.
  - 7.
  - 8.
  - 9.
  - 10.
  - 11.
  - 12.
  - 13.
  - 14.
  - 15.
  - 16.

Cytomegalovirus

Primær infektion	0,1 – 2,0%
Transmission til fosteret	25 – 40 %
Symptomatisk CMV v fødsel	10%
Asymptomatisk -	10%

Diagnostik af CMV

- IgG og IgM i maternelt blod
- Fostervand PCR

sensitivitet < 21 uger	30 – 45 %
> 21 uger	75 %

Falsk negativ hvis < 7 uger fra maternal infektion til AC

Toxoplasmose

Primær infektion	0,5 – 1,0%
Transmission til fosteret	10 – 40 – 70 %

Diagnostik af Toxoplasmose

- IgG og IgM i maternelt blod
- Fostervand PCR + inokulation på mus
sensitivitet 90 %
- Fosterblodprøve IgM sensitivitet 40%

Diagnostik af Toxoplasmose

- IgG og IgM i maternelt blod
- Fostervand PCR + inokulation på mus
sensitivitet 90 %
- Fosterblodprøve IgM sensitivitet 40%
- Mulighed for behandling:
pyrimetamin + sulfonamid ved pos PCR
spiramycin ved neg PCR